

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף התמחות וכניסה להוראה

יולי 2017, אב תשע"ז

לכבוד
מנהלי בתי הספר

שלום וברכה,

הנדון: חונכים למתמחים בהוראה
חובת ההכשרה ואופן התגמול החל משנה"ל תשע"ח

החל משנת הלימודים תשע"ח יכנס לתוקפו תפקיד החונך, כתפקיד מוכר לגמול בהסכם השכר "אופק חדש". עם פתיחת הסכמי "עוז לתמורה" מתוכנן מהלך דומה גם לגבי החונך בבתי הספר העל יסודיים. מיסוד תפקיד החונך בהסכם השכר הוא צעד משמעותי בהבניית המארג הבית ספרי לטובת קליטה מיטבית של מתמחים ומורים חדשים במערכת החינוך.

להלן המידע העדכני על אודות מינוי החונך, תפקידיו, דרכי עבודתו, התנאים למילוי התפקיד, חובת ההכשרה וגמול התפקיד. (הניסוח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך הוא מתייחס כמובן לזכר ולנקבה)

1. מינוי המורה החונך:

- 1.1. מורה חונך למתמחה בבית הספר הוא עובד הוראה בתפקיד מורה, המועסק בסגל בית הספר בו מועסק המתמחה.
- 1.2. מינוי מורה חונך ייעשה על ידי מנהל בית הספר מיד עם קליטת המתמחה לעבודה.
- 1.3. מנהל בית הספר לא ישמש כחונך.

2. תפקיד המורה החונך:

1. לסייע למתמחה להיקלט במוסד החינוכי על ידי טיפוח היכולות החיוניות לעבודתו.
2. להוות כתובת עבור המתמחה להיוועצויות דחופות, לתמיכה ולפתרון בעיות שנוצרות במהלך העבודה, עם תלמידים, עם הורים ואנשי הצוות.
3. להיות שותף בתהליך ההערכה של המתמחה על שני שלביו: שלב הערכה מעצבת באמצע השנה ושלב הערכה מסכמת בסיום השנה, לקראת קבלת רישיון לעיסוק בהוראה.
4. לחנוך את המתמחה במהלך שנת ההתמחות ולספק לו תמיכה בתחומים הבאים:
 - 4.1. **מקצועי** – הכרת תכניות הלימודים, התמודדות עם ניהול כיתה, פיתוח חשיבה רפלקטיבית מקצועית, התנסות בדרכי הערכה מגוונות ועוד.
 - 4.2. **רגשי** – טיפוח דימוי עצמי מקצועי, סיוע במצבים של תחושת בדידות או תסכול, סיוע בבניית אמון בין המתמחה לבין סגלי ההוראה, הלומדים וההורים.
 - 4.3. **מערכתית** – לימוד נהלי המערכת, הזכויות והחובות של המתמחה והבטחת השתלבותו בצוות.

* רח' דבורה הנביאה 2 ירושלים 9100201 טל' 02-5603420 פקס 02-5603974 *

www.education.gov.il/staj - (טאז) אתר אגף התמחות
כתובת אתר "שער הממשלה": <http://www.gov.il>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף התמחות וכניסה להוראה

3. דרכי העבודה של המורה החונך:

- 3.1. קיום מפגש שבועי אישי קבוע ורציף של שעה עם המתמחה, בזיקה לעבודתו ולנושאים החינוכיים אליהם הוא נחשף במהלך עבודתו. חשוב לקדיש במערכת שעת שהייה משותפת.
- 3.2. צפייה בשיעורי המתמחה וקיום שיחת משוב לאחר כל תצפית. צפייה בשני שיעורים לפחות בכל מחצית של שנת הלימודים, בתיאום מראש עם המתמחה. החונך יתעד את התצפיות ואת שיחת המשוב ויביאם לידיעת המתמחה, כמו כן ישמור אותן כעדויות תומכות להערכה.
- 3.3. צפייה הדדית בשיעורים שמעביר החונך. מומלץ כי המתמחה יצפה במהלך שנה"ל בשני שיעורים לפחות שהחונך מלמד, בתיאום מראש.
- 3.4. יצירת קשר עם מנהל בית הספר, בעלי תפקידים וכלל הצוות לפיתוח תרבות קליטה מיטבית למתמחים במערכת החינוך.

4. התנאים הנדרשים כדי לשמש כמורה חונך:

- 4.1. בעל תעודת הוראה או רישיון לעיסוק בהוראה.
- 4.2. בעל ותק של ארבע שנים לפחות בהוראה.
- 4.3. בעל ניסיון בהוראה בשכבת הגיל ובחלק ממוקצעות ההוראה, שמלמד המתמחה.
- 4.4. בעל גישה חיובית לקליטת חדשים, מתוך רצון להעצים עמיתים להצלחה בהוראה.
- 4.5. בוגר קורס להכשרת "חונכים ומלווים" מאחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים. או לחילופין: לומד במקביל לעבודתו כחונך בקורס להכשרת "חונכים ומלווים" באחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים.
- הקורסים מתקיימים בכל המוסדות האקדמיים להכשרת מורים והם מוכרים לצורך קידום בדרגה, ומופיעים במתווה הפיתוח המקצועי בדרגות הגבוהות ובדרגות הנמוכות. ניתן להשתתף בקורס קצר בהיקף של 30 שעות, בקורס שנתי בהיקף של 60 שעות ובקורס תהליכי מעמיק בהיקף של 120 שעות.**
- 4.6. השתתפות בשני ימי עיון במוסד האקדמי בו משתתף המתמחה בסדנת התמחות.

5. שנות מעבר בהסדרת חובת הכשרה לכלל החונכים:

- 5.1. ככלל – כל החונכים מחויבים להיות בעלי הכשרה לתפקיד, או משתתפים בקורס הכשרה במקביל לשנת החונכות.
- 5.2. בשנת תשע"ח – יחויבו בהכשרה כל החונכים שימונו כחונכים לשני מתמחים או לשלושה מתמחים במקביל.
- 5.3. החל משנת הלימודים תשע"ט – יחויבו בהכשרה כל החונכים.

* רח' דבורה הנביאה 2 ירושלים 9100201 טל' 02-5603420 פקס 02-5603974 *

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף התמחות וכניסה להוראה

6. תגמול המורה החונך:

- 6.1. חונכות למתמחה אחד: 2.4% מהשכר המשולב.
6.2. חונכות לשני מתמחים. כל אחד בשעת חונכות נפרדת. 4.8% מהשכר המשולב.
6.3. חונכות לשלושה מתמחים. כל אחד בשעת חונכות נפרדת, בתוספת מפגשים משותפים לקבוצת החדשים: 7.2% מהשכר המשולב.

תודה לכם על שיתוף הפעולה.

צוות האגף ואני נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בתחום קליטה מיטבית ומניעת נשירה של עובדי הוראה חדשים.

מברכה
ל.ל. ארנון

ד"ר שרה זילברשטרום
מנהלת אגף התמחות וכניסה להוראה

העתק:
איל רם, סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה
משה וינשטוק, יו"ר המזכירות הפדגוגית
רחלה שיפר, סגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית
אתי סאסי, מנהלת האגף לחינוך יסודי
חברי ענף התמחות וכניסה להוראה
מלי ליבוביץ וד"ר אורנה שץ אופנהיימר – רכזות תחום הכשרת החונכים
יחידות שלב הכניסה להוראה במכללות לחינוך ובאוניברסיטאות